

חג הפסח

הצעות לפעילויות מתמטיות בגן

מיכל ג'ראד
מדריכה ארצית במתמטיקה
האגף לחינוך קדם יסודי

ארבעה שמות לחג

- חג האביב
- חג הפסח
- חג המצות
- חג החרות.

- מספר ארבע חוזר בחג הפסח במספר הקשרים: ארבעת שמות החג, ארבעה לשונות גאולה (והוצאת, וגאלת, והבאת, ולקחת) ארבע כוסות, ארבע קושיות, ארבעה בנים.

מרכז הבית

- התנסות בעריכת שולחן החג:
- להכניס מפות לבנות, צלחות, סכו"ם חגיגי, גביעי יין, הגדות מאויירות, מפיות בצבעים שונים, קערת סדר, מגש למצות, סידור פרחים, סלסלת אגוזים, אוהלי שם ריקים לצורך הושבה.
- ניתן ללמד את הילדים קיפולי מפיות שונות ולשוחח איתם על הצורות שניתן לזהות כאשר מקפלים.

הזמן בחג

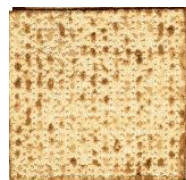
- זמן אפיית המצות – 18 דקות
- הסיפור ההיסטורי על ציר זמן

לוח מי בא לגן?

- דיאגרמה – התבחינים לציר ה-x, שמות הילדים בגודל אחיד
- ניתן להוסיף ספרות בציר ה-y

- מה אני אוהב למרוח על המצה? – בלי כלום, שוקולד, ריבה, גבינה
- איך הגעתי היום לגן? – חולצה קצרה, מכנסיים קצרים, סנדלים, נעליים

ארבע קושיות

- קושיה - שאלה, בעיה; קושי, עניין לא פתור.

- כדאי לאסוף עם הילדים שאלות שמעניינות אותן לחקור/ לשאול.

- ניתן אפשר לילדים לחבר חידות על מנהגי החג.

אחד מי יודע?

- בשיר "אחד מי יודע?" יש לנו הזדמנות לספור עם הילדים לאחור.
- ניתן לשיר עם הילדים – פעם הגננת אומרת את שם המספר והילדים אומרים מה יש במספר ופעם להיפך.
- בכל פעם קמים ילדים מהמקום לפי המספר.
- ניתן לבקש מהילדים להכין שלטים עם ייצוג של המספר ובכל פעם מרימים את הכרטיס כשהמספר מוזכר.
- קבוצת ילדים עם הכרטיסים הולכת באופן חופשי במרחב וכאשר יורדים לאחור בשיר הילדים מסתדרים בסדר יורד מהמספר הגבוה ועד הנמוך (אחד אלוהינו...)

מתכון להכנת חרוסת

תפוחי עץ, אגסים, אגוזים, שקדים, צימוקים, קופסת ממרח תמרים, קינמון, יין.

כדאי לבחור עם הילדים כלי מדידה ולהחליט על הכמויות אותם תרצו להכניס לחרוסת שלכם. כמובן על פי הטעם וגיל הילדים.

אפשרות א' – להכניס למטחנת בשר ולטחון אגסים, תפוחים, שקדים, צימוקים ואגוזים. ולאחר מכן להוסיף ממרח תמרים, קינמון ויין.

אפשרות ב' – לקלף את התפוחים, אגסים ולגרד במגרדת. לקלוף אגוזים ולכתוש בעזרת מכתש ועלי. ולערבב הכל יחד.

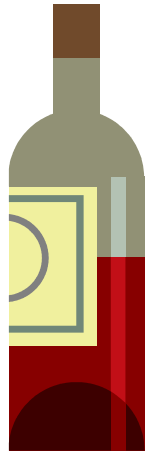
הכנת לבני בוץ

- הכנת לבני בוץ:
- אדמה רטובה
- חציר
- תבניות

- לצקת את הבוץ לתבניות שונות ולגלות איזו גוף גיאומטרי קיבלנו.
- אחרי הכנה לאפשר לילדים לבנות חופשי עם הלבנים.

הכנת יין צימוקים

מצרכים:

- ½ ק"ג צימוקים (רצוי כהים)
- ¾ ק"ג סוכר
- 2 ליטרים מים חמים

אופן ההכנה:

- להכניס את הצימוקים לתוך בקבוקים או לתוך צנצנת גדולה. (יש לוודא שהכלים נקיים מאוד!) לשפוך מעליהם את הסוכר ולצקת את המים. לסגור את פי הכלי בבד צפוף ולהמתין כ- 2-3 שבועות לפחות. ניתן להלביש על הפיה של אחד הבקבוקים בלון שילך ויתנפח במהלך תהליך התסיסה ושחרור הגזים. סמנו על הלוח את תאריך ההכנה וצפו בשינויים.

ספירת העומר

- ספירת העומר היא מצוות עשה מהתורה, לספור כל יום במשך ארבעים ותשעה ימים החל מערב ליל הסדר. ביום החמישים של הספירה חוגגים את חג השבועות. שנקרא כך על שם שבעת השבועות של הספירה. ספירת העומר היא גם כינויה של תקופה זו, שבה חלה מצוות הספירה.
- ניתן להכין עם הילדים לוח לספירת העומר ולסמן את הימים עד לחג השבועות. (שבעת השבועות)

משחק באגוזים – הצעות לפעילויות

- ניתן לשיר עם הילדים את השיר "באגוזים נשחקה" מאת : יצחק אלטרמן .
- כדאי לשוחח עם הילדים על מנהג המשחק באגוזים בחג הפסח.
- ניתן להביא לילדים סוגים שונים של אגוזים ולשוחח איתם על ההבדלים בין האגוזים. (צורה, גודל, טעם, ריח וכו')
- ניתן לספר את הסיפור " אגוז של זהב" מאת לוין קיפניס ולהציע לילדים להמחז אותו.
- ניתן לאפשר לילדים להציע רעיונות איך ניתן לשחק באגוזים ולהציע להם להכין משחק בעצמם או לקבוע איך ישחקו ומה יהיו כללי המשחק שהמציאו.

משחק באגוזים

- שם המשחק: "זוג או פרט"
- משתתפים : שני ילדים ומעלה
- אביזרים: אגוזים מסוג זהה
- מהלך המשחק: אחד מהמשתתפים חופן מספר אגוזים בידו ומסתיר מאחורי גבו. שאר המשתתפים מנחשים האם מספר האגוזים אשר בידו הוא זוג או פרט (אי זוגי). מונים את מספר האגוזים ומגלים כמה יש.
- מנצח: מי שניחש נכון – מקבל את האגוזים.
- המושג המתמטי : מנייה בדילוגים – לאחר שביססנו את המנייה אצל הילדים ניתן למנות בדילוגים כאשר מקפידים על דילוגים בהפרשים שווים. כדאי לסדר את האגוזים בזוגות ולמנות: 2,4,6 או ניתן למנות אחד בקול רם ואחד בשקט(בלב).

משחק באגוזים

- שם המשחק: "לוכדים אגוזים"
- משתתפים : שני ילדים ומעלה.
- אביזרים: אגוזים , קעריות קטנות אטומות כמספר המשתתפים.
- מהלך המשחק: על שולחן או על הרצפה מפזרים את האגוזים. כל משתתף מקבל קערית פלסטיק קטנה אטומה. כל אחד מהמשתתפים "לוכד" אגוזים (מכסה קבוצת אגוזים בעזרת הקערית שבידו). על שאר המשתתפים לנחש כמה לכד? זוג או פרט? מונים ובודקים.
- אפשרות אחרת : קובעים מספר אקראי מראש ואז "לוכדים" אגוזים. על שאר המשתתפים לנחש יותר מ ... או פחות מ... (לפי המספר שנקבע)
- המושג המתמטי: **אומדן מיספרי** (כמותי) – לדעת בערך את גודל הקבוצה הנתונה או את מספר הפריטים בה.

משחק באגוזים

- שם המשחק: "אגוזים בדגמים"

- משתתפים: שני ילדים ומעלה

- אביזרים: 3-4 כוסות אטומות, אגוזים מסוגים שונים כמו אגוזי מלך, לוז, מקדמיה ועוד

- מהלך המשחק: משתתף אחד בתורו בונה דגם חוזר בעזרת האגוזים השונים. לאחר שסיים הוא מכסה בעזרת כוס אטומה את אחד האגוזים בדגם שסידר. במהלך סידור הדגם וכיסויו – המשתתפים האחרים עוצמים את עיניהם.

- המשתתפים פוקחים את עיניהם ומנסים לגלות מיהו האגוז המוסתר ?

- אפשרות מאתגרת יותר היא להסתיר מספר רב יותר של אגוזים בדגם.

- המושג המתמטי: **דגם חוזר** - סדרה החוזרת על עצמה בהיבטים שונים: צבע, צורה, גודל, כמות, וכו'. חשוב כי הילדים יזהו את יחידת הבסיס ואז יוכלו לנבא את המשך הדגם. מומלץ להתחיל עם מאפיין אחד שחוזר ולעבור ליותר מאפיינים חוזרים.

חג פסח שמח !

